

Studieclub Maaskant praat bij over nieuw EU-landbouwbeleid

'Schaf het GLB maar af'

Gezellig bijpraten onder het genot van een biertje mag zeker niet ontbreken tijdens een bijeenkomst van de studieclub Maaskant. Maar er wordt ook inhoudelijk gediscussieerd. Internationaal specialist Frank van Oorschot van ZLTO praatte de telers bij over de veranderingen op het gebied van het EU-landbouwbeleid.

Aan het dorpsplein van de Brabantse plaats Lith verzamelen zich op 11 januari 26 akkerbouwers in het plaatselijke café/ eethuis annex zalencentrum Hertog Jan van Brabant. De leden van de studieclub Maaskant hebben hun collega's van de studieclub Tweestromenland uitgenodigd voor een bijpraatsessie over het nieuwe EU-landbouwbeleid dat in de steigers staat voor de periode 2014-2020.

Spreker is Frank van Oorschot, die deel uitmaakt van het projectteam Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van ZLTO. Hij heeft ook internationale zaken in zijn portefeuille namens LTO Nederland. Van Oorschot, zelf ook akkerbouwer, voert regelmatig overleg in Brussel en kent de

materie als geen ander. Tijdens een serie ZLTO-avonden zal hij de komende maanden vele zalen bij langs gaan. Maar de Brabantse akkerbouwers hebben vanavond de primeur.

Plattelandontwikkeling

De meeste telers zijn in grote lijnen op de hoogte van de plannen. Er komt een herverdeling van het Europese budget over de lidstaten, waarbij de grootste ontvangers – waaronder Nederland – iets minder krijgen en de laatst toegetreden landen wat meer. Nationale budgetten worden verdeeld over alle hectares landbouwgrond, de laatste gekoppelde toeslagen worden ontkoppeld en er wordt meer geld toebedeeld aan

plattelandontwikkeling.

Bij dat laatste staat Van Oorschot uitgebreid stil. „Als er minder geld direct naar de bedrijven gaat, moeten we kijken of we via de geldstroom voor het platteland de sector sterker kunnen maken. Die handschoen moeten we zelf oppakken.“ Er is een lange lijst van zaken die in aanmerking komen. Niet alleen fietspaden en kikkerpoelen, maar bijvoorbeeld ook het opzetten van producentenorganisaties, inrichting van het landelijk gebied, biologische landbouw, risicofondsen en risicomangementen, geeft hij aan.

Ook nu al wordt er geld uit het nationaal budget gebruikt voor milieuvriendelijke landbouw en kwaliteitslandbouw, volgens

Van Oorschot. Recent zijn er regelingen open gegaan voor de aanschaf van GPS-apparatuur en voor een betere isolatie van bewaarplaatsen. „Steu op basis van historische rechten, daar krijg je de handen niet meer voor op elkaar. Brussel legt niet voor niets meer nadruk op plattelandontwikkeling. Daar is vanuit de maatschappij meer draagvlak voor.”

Vergroening

Een ander belangrijk thema in de presentatie van Van Oorschot is vergroening. De Europese Commissie stelt voor dat 30 procent van het budget hiervoor gebruikt moet worden. De precieze invulling ervan is nog onduidelijk. In het voorstel van Europees landbouwcommissaris Ciolos staan vergaande verplichtingen genoemd, zoals de eis om drie verschillende gewassen te telen, waarbij een gewas minimaal 5 en maximaal 70 procent van het teeltoppervlak mag uitmaken. Daarnaast moet op 7 procent van het subsidiabele areaal ecologisch beheer plaatsvinden. Blijvend grasland is hiervan uitgezonderd maar dat mag dan niet worden gescheurd. Een extraatje is het groene geld niet. Van Oorschot: „Stel dat je recht hebt op 300 euro per hectare. Dan krijg je 200 euro sowieso en de laatste 100 kun je verdienen met vergroening.”

Dit onderdeel van de presentatie van Van Oorschot zorgt voor de meeste reacties uit de zaal. Zoals: wat er gebeurt als je niet aan die vergroeningseisen voldoet? „Het is waarschijnlijk zo dat je dan niet alleen die 100 euro verliest. Wie meerdere jaren niet in de buurt komt van eisen, verspeelt ook het recht op de eerste 200 euro. Wat dat betreft moet je het zien als een verzwaaring van de cross-compliance.”

Ook klinkt er zorg over de regels rond het scheuren van grasland. „Dat heeft nogal effect op de mobiliteit van grond. Als ik minder kan huren, betekent dat een verstarring van de onderneming”, aldus een van de telers. Een ander oppert om kwalitatief minder land te gaan bijhuren om die vervolgens weer braak te kunnen leggen. Van Oorschot hoopt dat het niet zo ver hoeft te komen. „Wij zijn het niet eens met de invulling van het onderdeel ecologisch beheer. Wij vinden dat ook andere

zaken hier voor in aanmerking komen, zoals technieken die het milieu sparen.” Een andere reden om de vergroeningseis breder te trekken, is de onduidelijkheid over de definitie van landbouwgrond. Welke grond telt mee? Voor Nederland wordt het volgens Van Oorschot een administratieve nachtmerrie. „Hebben we net alle bomen en landschapselementen uit ons systeem gegooid, tellen ze nu weer mee.”

Voorrekenen

Terwijl het bier en het bittergarnituur wordt rondgedeeld, weet Van Oorschot de aandacht van zijn publiek vast te houden met een rekenvoorbeeld. Uitgangspunt zijn drie bedrijven van 60 hectare met verschillende hoeveelheden toeslagrechten. Het voorbeeld laat zien hoezeer de verdeling van het geld gaat veranderen, als straks alle bewerkte hectares gekoppeld worden aan de premies. Een intensief bedrijf met 50 toeslagrechten zakt van 24.000 euro in 2013 naar 21.000 in 2019. Had de teler er 40, dan stijgt premie van 18.000 naar 21.000 euro en bij 25 stuks is er sprake van een stijging van 11.000 naar 21.000 euro.

Of telers die tot nu toe niks ontvingen, zoals gespecialiseerde fruit-, groente- en bollentelers, gaan profiteren van de nieuwe verdeling, is nog maar de vraag. In het huidige voorstel staat dat telers in 2011 ten minste 1 toeslagrecht verzilverd moeten hebben om in aanmerking te komen voor de hectarepremie. In hetzelfde rekenvoorbeeld is dat een verschil tussen een stijging van nul naar 21.000 euro, of nog steeds niks.

Omdat een van de akkerbouwers in de zaal ook vleeskalveren houdt, wordt opgemerkt dat kalverhouders in veel gevallen tienduizenden euro's zien verdwijnen. De meesten hebben immers geen of nauwelijks grond. Dat verleidt een van de telers om te zeggen: „Dat lijkt op zoveel willekeur. Moeten we alle premies maar niet gewoon afschaffen? Dat scheelt een hoop gedoe en dan draait het gewoon om de vraag wie een goede ondernemer is.” Van Oorschot stelt dat dat geen maatschappelijke realiteit is, maar dat telers het Europees beleid wel moeten verdienen. „Goede argumenten voor een werkbaar GLB blijven dus nodig.” ■

SERIE STUDIECLUBS

Samen weet je meer dan alleen. De Nederlandse akkerbouwer schuwt er niet voor om zijn kennis te delen met collega's om teelten op een hoger plan te brengen. In studieclubverband komen de cijfers op tafel, worden elkaars bedrijven bezocht of helpen externe deskundigen bij het beantwoorden van vragen. AkkerMagazine brengt een aantal akkerbouwstudieclubs in beeld. Van traditionele akkerbouwgewassen tot grove groenten en van teeltechniek tot economie: u vindt in 2012 in iedere uitgave een verslag van een bijeenkomst. We trappen af met de akkerbouwstudieclub Maaskant.

Akkerbouwstudieclub Maaskant

Profiel: De akkerbouwstudieclub Maaskant bestaat uit 23 akkerbouwers uit het gebied tussen Ravenstein en Maren-Kessel (N-Br.). De grondsoort is rivierklei, variërend van licht tot zeer zwaar. De bouwplannen zijn vrij traditioneel, met relatief veel granen en bieten, maar ook uien en industriegroenten ontbreken niet. De studieclub werkt regelmatig samen met de studieclub Tweestromenland, aan de overkant van de Maas. De 22 telers van deze club wonen in het Rijk van Nijmegen en het Land van Maas en Waal.

Vandaag bijeen voor: uitleg nieuwe EU-landbouwbeleid door Frank van Oorschot van ZLTO. Waar? Zalencentrum Hertog Jan van Brabant in Lith. Opkomst: 26 personen.